

Vademecum: kinderen in armoede, wat kan u eraan doen?

Context

Uit het rapport 'Kind in Vlaanderen' van Kind en Gezin blijkt dat de kansarmoede-index voor heel Vlaanderen in 2019 14.3 procent bedroeg, terwijl dat in 2016 nog 12.8 procent was. In Vlaanderen wordt dus 1 op 7 kinderen geboren in een kansarm gezin. Dat wil zeggen dat om en bij de 130.000 kinderen al van in de wieg minder kansen krijgen. Ontstellend, maar helaas waar. Ondanks de vele maatregelen zal de coronacrisis ongetwijfeld deze negatieve trend versterken.

Financiële problemen zijn lang niet het enige waar de gezinnen waarin deze kinderen opgroeien mee te kampen hebben, het is slechts één facet. Het brengt in de meeste gevallen een hele reeks andere problemen mee waardoor kinderen cruciale ontwikkelingskansen mislopen.

De overheid blijft tegenover deze problematiek niet onbewogen maar de behoeften zijn groot en de middelen blijven beperkt.

Ook de burgersamenleving is op dit terrein actief. Elke dag zetten organisaties, verenigingen en individuen zich vrijwillig of als beroepskracht in om de cirkel van armoede voor deze kinderen en hun gezinnen te helpen doorbreken en om hen een perspectief te geven op een betere toekomst.

Toch is kinderarmoede één van de belangrijke uitdagingen van deze tijd.

Het Kinderarmoedefonds steunt bijvoorbeeld innovatieve en langlopende projecten die de uitsluiting van kinderen en hun gezinnen tegengaan en de vicieuze cirkel van kinderarmoede structureel mee helpen te doorbreken en die een meerwaarde of aanvulling bieden op de bestaande diensten en projecten. De focus ligt op gezinnen met jonge kinderen (0-3 jaar). Het fonds wordt beheerd door de Koning Boudewijnstichting – www.kinderarmoedefonds.be.

beheerd door de Koning Boudewijnstichting

Stichting van openbaar nut

BREDERODESTRAAT 21 - 1000 BRUSSEL

TEL +32-2-511 18 40 WWW.KBS-FRB.BE INFO@KBS-FRB.BE

Project ter illustratie

Het GO-team (het Sociaal Huis Mechelen) pakt kinderarmoede op een eigen, vernieuwende manier aan en werd financieel gesteund door het Kinderarmoedefonds voor de uitwerking van de gebruikte methodologie.

GO staat voor Gezinsondersteuning. Vijf ervaren maatschappelijk assistenten van het Sociaal Huis begeleiden op een intensieve manier gezinnen met kinderen die in de meest schrijnende omstandigheden wonen. Dat gebeurt in samenwerking met de afdeling jeugd- en gezinsgebonden politiezorg van de Mechelse politie, lagere scholen en Kind en Gezin.

Vernieuwend is de samenwerking tussen deze niet voor de hand liggende partijen, waarbij het Sociaal Huis het voortouw neemt.

Ondertussen testen teams in Brussel, Genk en Sint-Truiden hoe ze deze methodologie kunnen inzetten in hun stad. Vanuit deze ervaringen zal ze uitgerold worden naar meer steden en gemeenten.

Uw engagement

Wat kan u doen om deze uitdaging mee aan te gaan?

Het secretariaat van het Kinderarmoedefonds krijgt regelmatig vragen om naast steun aan het Kinderarmoedefonds ook andere concrete initiatieven te steunen.

Inderdaad, veel organisaties, ook die gesubsidieerd door de overheid, beschikken niet over voldoende financiële middelen om bepaalde specifieke projecten rond kinderarmoede op te zetten, uit te voeren of om meer kinderen en hun gezinnen te bereiken. Zij zoeken daarvoor de nodige financiële middelen. U kan hen daarbij helpen.

Doel van dit Vademecum

Dit beknopt Vademecum is een hulpmiddel om gericht te zoeken naar organisaties die in Vlaanderen en Brussel acties ondernemen om kinderen in armoede en hun gezinnen te helpen. Het is een beperkte selectie. Een volledig overzicht geven is onmogelijk. Het is ook niet de bedoeling. Wel geeft het een idee van wat er zoal gebeurt rond deze problematiek.

[Bekijk het Vademecum HIER](#)

Waarom deze selectie?

De voorgestelde organisaties hebben alle ervaring en expertise opgebouwd en hebben al bewezen dat ze initiatieven tot een goed einde kunnen brengen. Het zijn organisaties met langlopende initiatieven die hoofdzakelijk werken met kinderen van 0 tot 12 jaar en/of hun gezinnen. Zij pakken één of meer aspecten van kinderarmoede aan en behoren vaak tot een koepelorganisatie, zijn lid van een netwerk of zijn een deelwerking van een grotere organisatie. Alle organisaties werden gecheckt op betrouwbaarheid.

Leeswijzer: welke informatie vind je in het Vademecum?

- Doel van de (koepel)organisatie
- Kernactiviteit
- Noden
- Coördinaten
- Website van de (koepel)organisatie
- Koppeling naar leden of afdelingen/vestigingen

Hoewel sommige organisaties werken rond verschillende aspecten van kinderarmoede werden ze toch ingedeeld in de rubriek die het meest aansluit bij hun hoofddoelstelling.

Bepaalde organisaties, vooral onder de rubriek 'Armoedeverenigingen en -netwerken en Welzijnskoepels' verenigen een aantal organisaties of hebben afdelingen die dicht bij de mensen staan en die op lokaal niveau actief zijn. Via de link 'Koppeling naar leden of afdelingen/vestigingen' kan u deze vinden.

Rubrieken

- Armoedeverenigingen en -netwerken en Welzijnskoepels
- Materiële behoeften
- Kwaliteitsvolle- en toegankelijke kinderopvang
- Opvoedings-, studie- en gezinsondersteuning
- Jeugdzorg en Jeugdwelzijnswerk
- Wonen
- Werk
- Lokaal maatschappelijk engagement

Armoedeverenigingen en -netwerken en Welzijnskoepels

Armoedenetwerken brengen mensen in armoede samen, geven hen het woord en werken aan maatschappelijke emancipatie en participatie. Zij willen structurele antwoorden op armoede vinden en gaan daarvoor een dialoog aan met burgers en overheden.

Ook de welzijnskoepels gaan aan de slag met (groepen) mensen met een achterstellingproblematiek en zetten in op het realiseren van toegang tot sociale grondrechten.

- Netwerk tegen armoede
- ATD-Vierde wereld
- Welzijnszorg
- Welzijnsschakels
- Samenlevingsopbouw
- andere organisaties

Project ter illustratie

Welzijnsschakel Tegoare te leper kon dankzij financiële steun spelletjes en vorming organiseren voor kinderen van gezinnen in armoede om zo de brug te kunnen maken naar participatie in reguliere jeugdbewegingen.

Materiële behoeften

Volwaardige en gezonde voeding, aangepaste en degelijke kledij, hygiëne-, zorg- of onderhoudsproducten maar ook schoolbenodigdheden, zijn niet altijd een evidentie bij de meest kwetsbare gezinnen.

Sociale organisaties die mensen helpen in hulpbehoevende situaties of in uitsluiting hebben nood aan food- en non-foodproducten.

- Moeders voor Moeders
- Sint-Vincentius
- Goods to Give
- Voedselbanken
- Sociale kruideniers Vlaanderen
- andere organisaties

Project ter illustratie

Sint-Vincentius Maaseik, Conferentie Sint Harlindis en Relindis, kon dankzij financiële steun via eigen aankopen de voedselpakketten die werden ontvangen van Europa en van de Voedselbank verrijken om kansarmen meer diverse en gezondere producten te kunnen aanbieden. Tevens konden zij luiers en babyvoeding aanbieden.

Kwaliteitsvolle- en toegankelijke kinderopvang

De eerste levensjaren zijn uiterst belangrijk voor de ontwikkeling van een kind. Daarom is kwaliteitsvolle opvang cruciaal, ook in functie van een warme overdracht naar het kleuteronderwijs. De opvangdiensten moeten toegankelijk zijn voor kinderen uit maatschappelijk kwetsbare gezinnen, voor ouders in opleidingstrajecten en werkzoekende ouders. Bepaalde kinderopvanginitiatieven ondersteunen kwetsbare gezinnen of bieden een inclusieve opvang aan. Andere bieden flexibele opvang aan. Extra financiële middelen zijn vaak nodig om dit optimaal te kunnen realiseren.

- Felies
- Huizen van het Kind
- Inloopteams
- andere organisaties

Project ter illustratie

Een substantiële financiële steun en een unieke publiekprivate samenwerking via het Fonds Bernard, Gonda en Emily Vergnes maakten het mogelijk om, verspreid over heel Vlaanderen, meer dan 500 extra kinderopvangplaatsen te creëren voor kinderen uit kwetsbare gezinnen in de door Kind en Gezin erkende kinderopvang.

Opvoedings-, studie- en gezinsondersteuning

In gezinnen met kleine kinderen loopt niet altijd alles even vlot. Ouders worstelen met vragen. Soms zijn huiswerkbegeleiding en studieondersteuning een toegangspoort om het vertrouwen van het gezin te winnen. Bijna altijd is de begeleiding ruimer.

- De Katrol
- Kompanjon
- Domo
- Auxilia
- Uilenspel
- andere organisaties

Project ter illustratie

Auxilia VZW helpt kinderen en jongeren die nergens anders terechtkunnen met leren. Vrijwilligers helpt 1 à 2 uren per week. Dat kan variëren van hulp bij het maken van huiswerk, hulp bij het leren van Nederlands, voorbereiding voor de centrale examencommissie of een toelatingsproef, specifieke vakken...

Dankzij extra financiële steun kon de vzw Uilenspel uit Gent de buurtgerichte studieondersteuning aan huis door vrijwilligers van de vzw, aan kinderen uit gezinnen in armoede, uitbreiden met digitale studieondersteuning.

Jeugdzorg en Jeugdwelzijnswerk

Opgroeien, soms gaat het vanzelf, soms met grote en kleine zorgen. Kinderen, jongeren, ouders en gezinnen in kwetsbare situaties ondersteunen en op een positieve manier versterken maakt echt een verschil. Het kan gaan over advies, ondersteuning, begeleiding, al dan niet residentiële opvang of hulp tijdens het opgroeien.

- Centra voor Kinderzorg en Gezinsondersteuning - CKG
- Emmaüs
- Minor Ndako
- Gigos
- Mfc Comb
- andere organisaties

Project ter illustratie

De Sibbe (Jeugdzorg Emmaüs), een huis voor begeleiding van kinderen en hun ouders in Mechelen, kon dankzij financiële steun de kinderen laten proeven van allerlei culturele activiteiten, en hen en hun ouders uitnodigen voor een voorstelling van een rondreizend speltheater om cultuur en het grotere maatschappelijk gebeuren, ook voor hen toegankelijk te maken.

Wonen

Het gebrek aan betaalbare, kwaliteitsvolle woningen maakt het voor mensen in armoede heel moeilijk om een woning te vinden. Er is nood aan substantiële ondersteuning van kwetsbare huurders en deze nood groeit. Naast de nood aan woningen, waarvoor belangrijke investeringen nodig zijn, is er ook nood aan begeleiding van de meest kwetsbare gezinnen.

- Collectief Goed (website)
- Aprèstoe vzw
- Huizen van Vrede vzw
- Vzw Stappen, Gent
- Betlehem, Fonds voor sociale huisvesting
- andere organisaties

Project ter illustratie

De Parochiale werken van het decanaat Harelbeke, afdeling Sint-Salvator, kregen een financiële steun voor het volledig vernieuwen van de daken van drie woningen die, in het kader van een parochiaal sociaal project, ter beschikking worden gesteld van kansarme gezinnen.

Werk

De levensstandaard van gezinnen hangt voor een groot stuk af van het hebben van een behoorlijk arbeidsinkomen. Kwetsbare ouders, al dan niet alleenstaand, hebben vaak een grote afstand tot de arbeidsmarkt. Het aanbieden van opleidingstrajecten op maat, gekoppeld aan een sociaal-inclusieve en kwaliteitsvolle kinderopvang is een mooi voorbeeld van wat mogelijk is.

- D'n opvang
- Elmer vzw
- 38 Volt
- Atelier Groot Eiland
- Hobo vzw
- andere organisaties

Project ter illustratie

Dankzij financiële steun van verschillende partners kon vzw D'n Opvang in Oostende een Oudercrèche opstarten. Jonge ouders worden er, in samenwerking met de VDAB en het Vesaliusinstituut, opgeleid tot kinderverzorger.

Lokaal maatschappelijk engagement

Individueen, bedrijven of verenigingen die zich inzetten voor hun regio kunnen een stuwende rol spelen in hun gemeenschap. Samen met lokale partners kunnen zij een langetermijnreflectie op gang brengen over de ontwikkeling van bepaalde maatschappelijke thema's.

- Hart voor Limburg
- Streekfonds West-Vlaanderen
- Streekfonds Oost-Vlaanderen

Project ter illustratie

Het Streekfonds Een Hart voor Limburg ondersteunde de vzw OnderOns uit Sint-Truiden, een erkende vereniging waar armen het woord nemen, voor de aankoop van materiaal dat ontmoetingen en samen spelen stimuleert. Met die steun kunnen zij een veilige en uitdagende ruimte inrichten voor warme kind-ouderactiviteiten.

It takes a whole community to raise a child

‘It takes a village to raise a child’, een Afrikaans gezegde, brengt ons terug naar het belang van de ‘community’ en hoe belangrijk het is om steun en hulp te krijgen van anderen bij het grootbrengen en opvoeden van kinderen. Iedereen kan een steentje bijdragen. Ook u. Dit Vademecum kan voor de potentiële schenker een leidraad zijn om het engagement in actie om te zetten en zo, mee de grote maatschappelijke uitdaging die kinderarmoede is aangaan.

De hierboven genoemde organisaties en initiatieven geven, zoals eerder gezegd, geen volledig beeld van de sector. Het is slechts een beperkte selectie van degelijke en betrouwbare organisaties die één of meer aspecten van kinderarmoede aanpakken.

Mocht u nog vragen hebben dan kan u die stellen via mail info@kinderarmoedefonds.be .